

SIDDIS RADIO

Tech Media Bureau

Jernalderveien 51 b

4041 Hafslund

Telf. 90076653

E-mail: rolf@siddisradio.no

NKOM

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Dato: 15. Mars 2019

VEDRØRENDE RIKSBLOKK II – INNSPILL

NKOM har bedt om innspill vedrørende fremtidig bruk av Riksblokk II. Ut i fra min vurdering er ikke dette nødvendig ettersom Stortinget allerede 19. mai 2011 i meld. St.8 (2010-2011) har bestemt føringer for denne ressursen. I føringen er det bestemt at Riksblokk II skal benyttes til digital radio. Dette er også bestemt gjennom GE06-avtalen for digital kringkasting i ITU 1 region 1 og er fremforhandlet for DAB. Frekvensbruken er også avtalt gjennom avtaler med de øvrige nordiske landene.

Norge har gitt fra seg FM som det nå er etterspørsel etter fra flere land som har vedtatt å opprettholde sin drift av FM kringkasting. DAB er erklært død i de aller fleste land, blant annet vårt naboland Sverige. DAB overgangen har vært en stor krise for NRK, P4, Radio Norge og de øvrige andre nisje kanalene. Lokalradioer i Oslo, Stavanger, Bergen og Sandnes er blitt nedlagt fordi de er blitt tvunget over på DAB. Erfaringer så langt har vist seg å være en økonomisk katastrofe for disse lokalradioene *uten av myndighetene har lagt til rette for en rettferdig støtteordning*. De eneste lokalradioene som klarer seg noenlunde økonomisk er radioer som fremdeles får sende på FM. De har opplevd høye lyttertall slik at inntektene fra radio har vært stabilt. I tillegg har lokalradioene nå nærmere 40 radiokanaler de må konkurrere med på eteren. Foruten dette kan det nevnes at Spotify, Youtube og andre tar inn flere millioner kroner fra reklameinntekter. Det er også andre konkurrenter: Flere tusen internettradioer, og flere kommer daglig. Mitt inntrykk er at lokalradioene ikke kommer til å vinne denne konkurransen. Tvertimot vil flere bli nedlagt fremover. Mitt inntrykk er at det i 2025 sannsynligvis kun vil være 20-30 lokalradioer igjen i Norge. De som overlever vil være radioer som har et lytterpotensiale på over 200 000 i sin senderegion. Sannsynligvis vil det også være mindre radioer som drives av foreninger, lag og kristne organisasjoner som har funnet et nisjemarked hvor de får økonomisk støtte fra sine lyttere og medlemmer. Profesjonelle lokalradioer med heltidsansatte programledere og journalister vil ikke ha økonomisk grunnlag til å betale høye lønninger fordi lytterne og reklameinntektene blir sterkt redusert. Konkusjonen er at lokalradioene i Norge sliter økonomisk på grunn av slukkingen av FM med overgang til DAB. Problemet for lokalradioene vil bli ekstra merkbart den dagen de blir nektet å sende på FM. Overgangen fra FM til DAB vil dessverre medføre nedleggelse av flere lokalradioer som dermed må konkurrere med et meget stort mangfold på riksdekkende DAB. Lytterne vil utebli, det samme vil reklameinntektene.

Innholdet hos de aller fleste lokalradioene i dag er musikk døgnet rundt. Dette grunnet manglende inntekter som kan lønne dyktige radiomedarbeidere og journalister. Musikk blir en erstatning, men også her koster det penger. TONO forvalter komponister og tekstforfattere sine verk, mens GRAMO forvalter rettigheter fra plateselskaper, artistene og utøvende musikere. De krever også inn vederlag på vegne av Fond for utøvende kunstnere. Radioene er nå gjennom en ny avtale blitt forpliktet til å rapportere inn all musikk som spilles på lufta. Dette innebærer tittel på sang, artist, komponist og tekstforfatter. De som ikke gjør dette vil bli belastet med et ekstra gebyr. TONO har også vurdert om de skal nekte en radiokanal som ikke har betalt vederlaget å spille TONO sitt repertoar. Om dette allikevel blir gjort kan det resultere i erstatningskrav og i verste fall politianmeldelse. Vederlagsorganisasjonene har følgelig endret sin innkrevningspolitikk. Dette vil igjen resultere i at lokalradioer som sliter økonomisk og har vanskeligheter med å betale vederlagene vil bli juridisk stanset av

vederlagsorganisasjonene. På dette grunnlaget kan flere lokalradioer blir nedlagt ettersom de ikke lenger får spille musikk.

Man kan stille spørsmålet? Hva med støtteordninger til lokalradio?

Det finnes ingen fast regel for støtteordninger. Lokalradioer kan søke om programproduksjon, kompetansehevende tiltak og utbygging av DAB sendere. Støtteordningen fungerer på mange måter som en lotto-trekning og det er små beløper som stort sett gis som støtte. Flere får avslag på sine søknader. Det finnes ingen garantier. *Stortinget sa ved overgangen til DAB at lokalradioer som ble rammet økonomisk skulle få økonomisk støtte.* Dette har Medietilsynet ikke fulgt opp overhodet. Lokalradioer med god økonomi har fått støtte år etter år, mens skadelidende lokalradioer som kun får sende på DAB ikke har fått den nødvendige støtten de ble lovet av Stortinget. Faktisk har det ikke skjedd noen endringer vedrørende tildelingen av støttemidler overhodet. Den fungerer nøyaktig som før FM slukkingen. Det hadde vært ønskelig om Kulturdepartementet spesifiserte overfor Medietilsynet at 70% av de øremerkede midlene skulle benyttes til lokalradioer som ble et økonomisk offer ved stenging av FM. I stedet er erfaringen at stort sett alle støttemidlene har gått til lokalradioer som fortsatt får sende på FM og som fikk høye lyttertall i tillegg. I utgangspunktet burde det vært et skille her. *Radioer som kun sender på DAB burde fått tilgang til egne midler for å kompensere det økonomiske tapet ved kun å få sende på DAB i inntil 3 år fra stengingen av FM.* Det er flere ganger til påpekt overfor Medietilsynet at støttemidlene ikke er blitt benyttet etter Stortingets intensjoner om at det var skadelidende radioer som skulle få økonomisk støtte. Samtidig med disse utfordringene lokalradioene har ser vi at lokalavisene i Norge får flere millioner kroner årlig i såkalt pressestøtte. Siste tildeling var på ca. kr. 360 millioner for 2019. Det har vært kjent at pressestøtten skulle reduseres. I stedet er støtten blitt økt betraktelig. Klassekampen fikk i 2018 utbetalt kr. 40 millioner i støtte. Vårt land kr. 38 millioner og Dagsavisen kr. 36 millioner. Disse 3 avisene fikk totalt kr. 114 millioner i statstøtte! Rogalands avis i Stavanger fikk kr. 7 millioner med et opplag på 5000 eks. pr. dag. I tillegg lever avisene godt av å være fritatt for MVA samt flere andre goder de har ervervet seg gjennom tiden.

Hva får lokalradio? I 2019 ble det gitt kr. 6 millioner i programstøtte! Flere fikk avslag. I tillegg penger til anskaffelse av DAB sendere og noe til kompetansehevende tiltak. Avisene har automatikk i støtteordningen basert på innleverte regnskap. En slik automatikk bør også gjelde for lokalradio i fremtiden.

Hva er så forskjellen mellom en journalist i en lokalradio og lokalavis? Hvordan er det mulig å gjøre en så stor forskjell på støtteordningen?

Det finnes kun en forskjell: Teknisk. Lokalavisen benytter papir for å komme frem med sitt budskap, mens lokalradio bruker FM/DAB sender. I prinsippet gjør en journalist i en lokalavis samme arbeidsoppgave som en journalist i radio. I disse tider hvor myndighetene er opptatt av å verne miljøet: Lokalradio forurensner ikke. Lokalavis hogger skog og ødelegger naturen i tillegg til teknisk forurensning fra trykkeriet i form av diverse kjemiske avfall fra trykksverte osv. Hvordan er det da mulig å begå en slik forskjellsbehandling? Hvilke motiver ligger bak støtteordningen? Er det de politiske partiene som styrer lokalavisene og som gjennom pressestøtten gir seg selv økonomisk støtte? Vårt land er en kristen avis. Her er selvsagt Kristlig folkeparti en part. Arbeiderpartiet har i mange år styrt Dagsavisen. Gjør de det fortsatt? Nationen har i mange år vært en avis for Senterpartiets politiske meninger. Det er grunn til å stille spørsmålet om Stortinget opprettholder pressestøtten for sin egen fordel?

I utgangspunktet burde lokalradioene vært likestilt med pressestøtten til lokalavisene. I tillegg burde de vært belønnet for ikke å spre miljøgifter i naturen samt ødeleggelse av skog.

Før det drøftes hvorvidt Riksblokk II skal nedlegges eller fortsette var det viktig å se på de faktiske forhold akkurat nå. Lokalradioene har problemer over hele landet, og flere problemer vil komme. Ikke minst når FM stenges også for lokalradioene. Hvor mange har teknisk kompetanse til å etablere DAB sender? Hvor mange har autorisasjon fra NKOM? Hvor mange ulovlige og farlige DAB anlegg skal bygges i Norge? Disse anleggene kan ødelegge all kommunikasjon i en by dersom de er feiljustert eller har tekniske problemer. Hvilke kunnskaper har radioene vedrørende reoperasjon av DAB senderne? FM sendere er forholdsvis enkle å håndtere, mens DAB sendere er data-teknologi som krever internett tilkobling blant annet. De aller fleste DAB senderne i Norge er i dag etablert av ikke autoriserte personer. De har ingen godkjennelse fra NKOM! Følgelig er de satt opp ulovlig. Dette vil fortsette inntil NKOM selv innser at de ikke har håndhevet loven. Følgelig kan flere DAB sendere bli stengt fordi det ikke foreligger dokumentasjon om at de er etablert av godkjent person. Dette er farlige sendere som kan forstyrre ambulans, politi, forsvaret og ikke minst flytrafikken og andre

ressurser som NRK sine DAB sendere. NKOM må her se at det foreligger et svært alvorlig problem når flere DAB sendere blir ulovlig etablert. Det spesielle her er at disse senderne i flere tilfeller er finansiert av Staten gjennom støtteordningen til Medietilsynet. Slik det fungerer nå kan hvem som helst påta seg oppgaven med å etablere en DAB sender fra et hustak i en by helt ulovlig med NKOM sin velsignelse.

*I pressemeldingen vedrørende Riksblokk II fra NKOM og Medietilsynet ble det ikke nevnt med et eneste ord at Riksblokk II var i bruk for lokalradio. Jeg reagerer sterkt på dette. Årsaken skyldes at det i dag er 18 innholdskonsesjonærer som sender på denne blokken i Rogaland og Sunnhordaland etter avtale med A-media AS. Flere innholdskonsesjonærer i Bergen-regionen ønsker å sende på blokken. A-media AS i Haugesund ledet av Egil Solberg var en av de første i Norge som satset på DAB. A-media AS fikk konsesjon for lokalradioblokken i Haugesund og Sunnhordaland. Det ble etablert DAB sender på Bokn, Haugesund og Sunnhordaland. Et år før NRK stengte sine sendere ble det etablert DAB sender på Lifjell i Stavanger. I desember 2013 fikk Siddis radio spørsmål om å sende på DAB. På dette tidspunktet hadde Siddis radio FM anleggskonsesjon og innholdskonsesjon for FM 100,5 i Stavanger. Radioen sendte kun 8 timer daglig fordi det var 2 andre konsesjonshavere som ønsker sendetid, blant annet den kriste radioen Nytt Liv Media og Håpets røst. I utgangspunktet søkte radioen om allmenn konsesjon i 2009 men Kulturminister Trond Giske valgte å gi reklamefinansiert radio kun til 3 utenlandske radioer som var P5 eid av P4 gruppen, NRJ, en fransk eid radio, og Radio 1 som var eid av et tysk selskap. Lokale søkere ble nektet å sende reklamefinansiert radio helt i strid med Stortingets forutsetninger hvor det ble bestemt at *lokalt eierskap og lokalt studio i konsesjonsområdet skulle ha førsteprioritet. Her ble Stortinget direkte ført bak lyset!* Ikke minst de lokale aktørene som fikk nisjeradiokonsesjon hvor det kunne selges inn reklame for kr. 130 000 pr. år.*

Det ble inngått en prøveavtale om sending på DAB fra studio i Stavanger desember 2013. Det var ikke nødvendig med noen linjer. Senderen hentet programsignalet direkte fra data i studio. Egil Solberg koblet seg inn på dataen og la inn et program som skulle mate senderen. Dette tok nøyaktig 2 minutter. Jeg fikk da beskjed om at radioen var på DAB. På dette tidspunktet var jeg svært negativ til DAB teknologien og støttet den ikke. Samme dag kjøpte jeg DAB radio og kunne sende 24/7. Jeg ble imponert over den rene lyd kvaliteten i forhold til FM sendingen. I april 2014 valgte jeg å legge ned Siddis radio AS og leverte boet til skifteretten. Etter dette satset jeg 100% på DAB. Det viste seg dessverre i ettertid at det kanskje bare var 5% som hadde DAB radio. Det var umulig å få lyttere og ikke minst reklameinntekter. Jeg måtte derfor gå i banken å låne 450 000 kroner for å dekke løpende kostnader. Etterhvert i 2014-2015 fikk vi etterhvert opparbeidet et lyttertall og det så lyst ut fremover. Det var 12 innholdskonsesjonærer blant annet Jærradioen AS og Radio 102. De hadde ikke etablert DAB nett og var heller negative til innføring av DAB radio. A-media AS var først ute. Stortinget lanserte forslaget om at de lokalradioene som ville sende på DAB kunne søke om økonomisk støtte til innkjøp av DAB sendere. På dette tidspunktet hadde allerede A-media AS på eget initiativ finansiert 3 DAB sendere. A-media antok at ingen ville søke anleggskonsesjon i Haugesund og la derfor ikke inn noen bud. Det viste seg derimot ikke å være korrekt. Fotballklubben FK Haugesund la inn bud og fikk konsesjonen. Dette kom som et sjokk for mange. Hvordan kunne det være mulig at et fotballklubb viste interesse for DAB konsesjon? I ettertid viste det seg at klubben hadde avtale med Haugaland kraft og Radio 102. FK Haugesund søkte om penger til innkjøp av DAB sendere og har nå fått nærmere kr. 3 millioner i støtte for etablering. Senere ble konsesjonen solgt til Haugaland kraft, et interkommunalt energiselskap som omsetter for milliarder. Slik jeg ser det er støttemidlene her benyttet på en spekulativ måte får å få penger til drift av FK Haugesund. Dette ble gjort i en region hvor det allerede var bygget ut DAB nett og hvor til og med Radio 102 i Haugesund medvirket. Det samme gjelder for Jærradioen som også hadde leieavtale med A-media. Disse 2 lokalradioene var følgelig aktive og medvirket til å holde senderanlegget i drift, inntil de selv fikk DAB konsesjon og penger fra Medietilsynet.

På dette tidspunktet var ikke Riksblokk II i drift og var ledig over hele landet untatt i Rogaland og Sunnhordaland. Det var Norkring som hadde konsesjonen. I følge konsesjonsvilkårene var det ingen vilkår at det skulle være riksdekkende sendinger. Om en liten del av landet ble dekket ville vilkårene være oppfylt. Som erstatning ble det derfor inngått avtale med Norkring som hadde konsesjon frem til 2032. Ettersom konsesjonen hadde en så lang virketid ville de fremtidige investeringer være sikret. Det var forutsigbart som det heter i Forvaltningsloven. Etter ca. et år fikk vi beskjed om å søke Medietilsynet om ny konsesjon med sending på Riksblokk II. Denne søknaden ble innvilget uten problemer eller innvendinger. Det ble også gitt støtteordninger til Siddis radio, Scan-sat, Radio Kos og alle andre som hadde innholdskonsesjon på nettet fra Medietilsynet. Jærradiogruppen AS mottok flere hundre tusen kroner i støtte fra Medietilsynet og sa opp avtalen med A-media AS etter at de hadde etablert 2 DAB sendere. Det samme gjorde Radio 102 i Haugesund

som innledet et samarbeid med FK Haugesund som også mottok flere hundre tusen kroner i støtte. De gjenværende på Riksblokk II fikk aldri noe tilbud om å sende på lokalradioblokken. Det var heller ingen grunn til dette fordi leien var rimelig, det var god service og alt fungerte perfekt. Det eneste som var svært risikabelt og negativt var at alle radioene måtte endre frekvens fra lokalradioblokken til Riksblokk II. *Dette medførte at vi mistet alle våre lyttere. Investeringer i markedsføring gikk tapt. Det var et stort nederlag. Det blir som å starte opp en ny lokalradio igjen etter 3 års drift.* Det ble lagt ned mye arbeid i å få lytterne tilbake og det var igjen nødvendig å gå til banken for å låne mer penger. Lytterne uteble og det gjorde også mulighetene for å få reklameinntekter. Det hjalp heller ikke at Siddis radio ble nektet støtte til programproduksjon for 2018, kr. 77.000. Vi ble også nektet støtte for 2019 for samme beløp nå nylig.

Gjennom hele 2017 og 2018 er det produsert flere programmer med lokale politikere, lokale artister og næringsdrivende. Langsamt fikk vi lytterne tilbake og begynte å merke at det ble interesse for å benytte Siddis radio. Det var tydelig at flere nå hadde anskaffet seg DAB radio og at vår markedsføring hadde hjulpet med å få lytterne tilbake igjen. I mellomtiden hadde A-media etablert DAB sender på Lifjell som fungerte bra. Fra tidligere var det flere områder som ikke ble dekket. Vi satte og i gang arbeid med å få Riksblokk II i tunnelene i Rogaland overfor Statens vegvesen. Dette arbeidet ble ferdig utført høsten 2018 og krevde lang og vanskelig innsats. Alt lå etterhvert til rette for at fremtiden så lys ut.

I desember 2018 ble det informert om at Norkring som hadde anleggskonsesjonen ikke ville føre videre avtalen med Staten om Riksblokk II. De ønsket å tilbakelevere konsesjonen. Tilbake stod da A-media AS og 18 innholdskonsesjonærer som lurte på hva som skjedde og hvorfor? Dette har vi pr. dags dato ikke fått noe svar på. Konsesjonen skulle normalt gått ut i 2032 og var følgelig en sikker og grei tid for investeringer og drift av lokalradio. Norkring henvendte seg til Medietilsynet og NKOM og mente A-media AS kunne overta konsesjonen siden det var etablert 5 DAB sendere og ikke minst at det forelå innholdskonsesjon for hele 18 lokalradioer. Også flere andre har påpekt dette. Hva skal skje nå? *Skal 18 lokalradioer på Vestlandet fjernes fra luften? Skal investeringer i markedsføring igjen gå tapt for 2 gang?* Hvor skal lokalradioene sende, og har de penger til å starte på nytt ved å leie seg inn på en lokalradioblokk? Svaret er nei! Blir Riksblokk II fjernet vil også dette bety den visse død for lokalradioene som rammes. Det blir en ny skandale politisk sett som ikke minst også kan medføre langvarige rettsforhandlinger. De lokalradioene som først etablerte seg på DAB i Norge helt i tråd med Stortingets ønske skal legges ned fordi noen i systemet mener at Riksblokk II ikke skal benyttes til lokalradio?.

Vi og de andre innholdskonsesjonærene er svært tifreds med det arbeidet A-media har lagt ned. Vi har absolutt ingen grunn til å klage, tvertimot. Teknisk sett fungerer sendenetttet meget bra. Norge har 5.6 millioner innbyggere. Det er et stort land, men med et svært lite innbyggertall. Riksblokk II er en ledig ressurs ingen i utgangspunktet har brydd seg om. Det er også en annen ressurs: Riksblokk III. Denne ressursen er langt større en Riksblokk II og kan også benyttes til kringkasting. Denne ressursen har stått ubrukt i 15 år! Likedan var situasjonen for Riksblokk II helt til A-media inngikk avtale med Norkring. Det er derfor med undring at Riksblokk II over natten skulle bli et politisk problem man må utrede nærmere?. Dette er i utgangspunktet ingen sak. Tvertimot burde den være så enkel at A-media overtar konsesjonen fra Norkring som også A-media hadde en juridisk avtale med. A-media inngikk denne avtalen ikke minst fordi konsesjonen gikk frem til år 2032. Derfor kunne også A-media foreta investeringer på flere millioner kroner. For A-media må jo hele denne saken være et stort sjokk som det også er for oss innholdskonsesjonærer som har brukt flere hundre tusen kroner i markedsføring og drift av radioen uten å ha mottatt noen økonomisk støtte fra Medietilsynet. Heller ikke A-media har mottatt støtte til utbygging av sendernetttet i Rogaland, mens Jærradioen AS og FK Haugesund har fått flere hundre tusen kroner i støtte. Norkring sin tilbakelevering av konsesjonen må nesten være å begå kontraktsbrudd mot A-media som tross alt har investert flere millioner kroner i Riksblokk II. Hadde A-media fått vite ved avtaleinngåelsen at det ikke ble noen ny avtale etter desember 2018 ville det svært sannsynlig ikke vært noen lokalradioer på DAB i regionen. Jeg mener også sedvaneretten kommer inn her. Det finnes skriftlige og muntlige avtaler, og begge avtaleformene kan være bindende for partene. Ut i fra min oppfatning er det helt klart at A-media må få fortsette sin virksomhet som nå på Riksblokk II frem til 2032. I følge forvaltningsloven skal også offentlige vedtak og avtaler være forutsigbart. Dette er slått fast i loven.

Medietilsynet har medvirket til optimisme blant innholdskonsesjonærene på Riksblokk II. Dette har de bevist ved å gi innholdskonsesjon frem til 2021. I tillegg har de også gitt støtte økonomisk til programproduksjon, overgang til DAB og kompetanseheving. Vi har fått all mulig hjelp og støtte fra Medietilsynet. Også Kulturdepartementet har medvirket til dette ved å underrette Medietilsynet om at innholdskonsesjonærene som sender hos A-media på riksblokk II skulle ha samme rettigheter som de øvrige andre konsesjonærene.

Denne støtten fra disse to statlige etatene har gitt oss positive signaler og ikke minst også lagt til rette for at vi har kunnet drive lokalradio disse årene. Denne støtten har også gitt oss ro og ikke minst en bekreftelse på at vi driver lovlig radio og seriøst. Det var derfor oppsiktsvekkende at Kulturdepartementet ba Medietilsynet om å vurdere fremtidig bruk av Riksblokk II! Dette skjer over natten og var et sjokk. Hvorfor skulle Kulturdepartementet som var positive til bruk av Riksblokk II plutselig endre oppfatning og ønsket en revurdering av ressursen? Hva er motivet for det? Her er det 18 innholdskonsesjonærer som har trodd på Kulturdepartementet om at virksomheten ville fortsette uten Norkring. Dersom departementet har planer om å ødelegge disse 18 lokalradioene som nå har opparbeidet seg lyttere og klarer å selge inn noe reklame etter mange år er det en stor politisk skandale. Denne ressursen er bare noen digitale frekvenser, og det spiller ingen rolle hvor lokalradioene sender så lenge Stortinget allerede har bestemt at Riksblokk II skal benyttes til radio. Stortinget har ikke en gang antydning at den skal brukes til riksradio eller et annet formål enn radio. I tillegg kommer 200 ledige radiofrekvenser på Riksblokk III. Det er derfor helt uforståelig at Riksblokk II skal bli en politisk sak. Dette skaper angst, fortvilelse og en redsel over å tape alle investeringer. Det er ingen politisk løsning å foreta noen vurdering etter mitt syn ettersom den vurderingen allerede er gjort i Stortinget. Dette burde aldri blitt en politisk sak. Dersom lokalradioene forsvinner fra Riksblokk II vil jeg kalle det for å ha blitt lurt av myndighetene til å foreta investeringer og arbeid som går tapt. I det ene øyeblikket gir myndigheten ros for vår Dab virksomhet og støtter oss, mens de i det andre øyeblikket vil ødelegge radiodriften totalt! Dette kaller jeg ikke mediapolitikk men en skandale som vil bli advokat mat for mange. Her er det en rekke juridiske forhold man må ta i betraktning. Staten har et stort ansvar her, ikke minst har Medietilsynet og Kulturdepartementet ansvar overfor Stortingsrepresentantene som opplever at deres vedtak ikke blir hørt. Slikt rot og kaos hører ikke hjemme i Norge. Vi må heller ikke glemme yringsfriheten, mangfoldet i antall radioer og eierskap som eksisterer her. Alt i overenstemmelse med Stortingets vilje og ønske!

Det er helt klart at en drøftelse av Riksblokk II må ha et motiv. Det gjelder sannsynligvis bruk av lokalradioblokken. Jærradiogruppen har fått penger av Medietilsynet til etablering av DAB sendere. Haugaland kraft penger til det samme i Haugesund. Jærradiogruppen ønsker å stoppe konkurrenter. Det samme ønsker Radio 102. Det er en kynisk kamp om lyttere og reklamekroner saken gjelder. Det er selve kjernen her. Jærradioen kan tilby lokalradioene å sende DAB hos dem på lokalradioblokken. Det er ønsket. *Problemet er at A-media AS etablerte DAB nett og tilbød leie av frekvens mange år før Jærradiogruppen iverksatte DAB sendere.* Det samme gjelder for Radio 102. Begge disse lokalradioene var med å finansiere A-media sitt sender nett ved å leie frekvens. Det gjorde de helt til de selv hadde mottatt flere hundre tusen kroner av Medietilsynet og satt opp DAB sendere. Da snudde de ryggen til A-media og igangsatte flere tiltak for å ødelegge DAB sendingene på Riksblokk II ved å klage til myndighetene. Senest i januar 2019 sendte Aslak Sommerfeldt Skretting, daglig leder i Jærradiogruppen as og formann i Norsk lokalradioforbund klage til Medietilsynet over benyttelsen av Riksblokk II. Hva var motivet for dette? Helt klart fordi han ville tjene penger på å leie ut frekvens til lokalradioer. Problemet er bare at ingen har vist noen som helst interesse for å leie hos Jærradioen AS. Hvorfor ikke? Den største grunnen er endring av frekvens. Dette medfører tap av alle lyttere. Det andre er at DAB senderne har gammel teknologi og dermed er ustabil med dårlig lyd. Det tredje er at Jærradioen forlanger kr. 120 000 pr. år i leie. A- media sine sendere er nye med siste teknologi, de er stabile og det viktigste: Vi beholder lytterne våre som vi er helt avhengig av for å få fulgt inn reklame. Og vi betaler kr. 7800 pr. måned og sender på 5 DAB sendere. I tillegg mottar vi gratis teknisk hjelp når vi måtte trenge det. Jærradioen har følgelig kun et eneste motiv vedrørende sin klage: Penger eller at lokalradioene skal legges ned slik at Jærradioen får monopol på lokalradiodrift både på FM og DAB. Dette vil uansett aldri bli godtatt av Stortinget og er helt i strid med vedtakene som er gjort og som det er skrevet om i mange proposisjoner. Stortinget ønsker mangfold og flere lokale eierskap innenfor media. Monopoler og forskjellsbehandling av lokalradioer er ikke i tråd med Stortingets politiske innstillinger. Ikke et eneste norsk politisk parti ønsker media monopoler her i landet! Beklageligvis er det nettopp dette Aslak Skretting legger opp til i sin klage til Medietilsynet. Han ønsker monopol og benytter sin lederstilling i Norsk lokalradioforbund til å spre sitt eget drømme ønske om å være den eneste lokalradioen i Stavanger- Sandnes-Jæren regionen helt i strid med demokratiske prinsipper, yringsfriheten og Stortingets ønsker. Samtidig er håper å få sende på FM fortsatt, mens leietakerne kun får sende på DAB. Da oppstår et monopol og en grov forskjellsbehandling som ikke kan aksepteres. Jeg vil på det sterkeste advare mot en slik innstilling og i stedet arbeide hardt for bevaring av den gode yringsfriheten vi tross alt har her i landet. Personer som benytter sin stilling til å få fordeler for seg selv tar jeg også sterk avstand i fra. Jeg har dessverre i min radiokarriere siden 1982 sett mange eksempler på dette. Slike konkurranse forhold skjer ikke mellom lokalavisene i Norge. Tvertimot, de samarbeider i stedet! Det er ingen tvil om at Jærradiogruppen er flinke og dyktige radiofolk, men de må jo akseptere at det er andre også som

ønsker å drive lokalradio. Ikke minst er det viktig å opptre nøytralt og samarbeidsvillig når man er formann i Norsk lokalradioforbund.

Et annet argument er at A-media inngikk avtale med Norkring på et tidspunkt hvor det ikke forelå forskrifter og regelverk for DAB anleggskonsesjonærer. Ingen visste noe om fremtiden. Da regelverket kom hadde A-media allerede over lang tid leid ut sendetid til innholdskonsesjonærer i Rogaland på Riksblokk II. Det er her nærliggende for meg å antyde at ingen lover skal ha tilbakevirkende kraft i følge Grunnloven. Det kan diskuteres, men er et tvistetilfellet. Det er også juridisk kjent at skadelidende uansett har krav på økonomisk erstatning i flere tilfeller. Som eksempel kan nevnes pelsdyrnæringen og flere andre aktuelle saker de siste 100 år. Riksblokk 2 må derfor helt klart fortsatt benyttes til lokalradio og få den kontinuitet og forutsigbarhet som er helt nødvendig for å opprettholde investeringer, avtaler og lytteroppslutninger samt kundeporteføljen som er bygget opp de siste årene.

Jeg har kommet frem til følgende forslag:

1. Riksblokk II deles opp i 6 regioner i Norge
2. A-media får konsesjon for Rogaland og Sunnhordaland samt Bergen uten å søke konsesjon for dette.
3. Gebyret for DAB som betales til NKOM deles opp i 6 deler. (I utgangspunktet bør ikke lokalradio betale gebyr, men bør bli en del av støtteordningen på lik linje med lokalavisene)
4. Riksblokk II samarbeider med lokalradioblokk der det er nødvendig og praktisk.
5. Innholdskonsesjonærene bestemmer selv hvem de vil samarbeide med. Konsesjonene skal ikke auksjoneres.
6. Riksblokk III kan benyttes til radio og andre formål som nå dersom noen viser interesse for den.
7. Innholdskonsesjon skal fornyes etter 2021 frem til 2032
8. Lokalradiokonsesjonærene bestemmer selv om de ønsker samarbeid med andre vedrørende DAB utbygging.
9. NKOM må på eget initiativ opplyse DAB konsesjonærer at kun personer som er godkjent som fagpersonell av NKOM skal sette i drift DAB sender.

Å foreta endringer for Riksblokk II nå er urealistisk. Det er inngått langsiktige kontrakter og avtaler. Det er 18 innholdskonsesjonærer på Riksblokk II. Juridisk sett vil en sletting av denne konsesjonen medføre store juridiske endringer som vil medføre krav om erstatning i tillegg til stor mediaomtale i aviser og ikke minst på radioenes egne hjemmesider. Stortinget vil aldri akseptere at 18 lokalradioer skal fjernes fra lufta. En slik negativ nyhetssak vil totalt endre den politiske situasjonen. DAB er sterkt kritisert av det norske folk. Innbyggerne er sinte fordi FM ble stengt. En stenging av Riksblokk II vil ikke gjøre folk blidere, tvertimot.

Riksblokk II er i full drift i Rogaland og Sunnhordaland. Noen endringer må til ettersom Norkring ikke ønsket å fortsette med konsesjonen. Det finnes enkle midler som vil løse problemene for alle parter. Jærradioen har fått flere tusen kroner i statsstøtte for innkjøp av DAB sendere og har ingen grunn til å klage. Tvertimot burde de vært svært takknemlig for den støtten de har mottatt i stedet for å benytte mulighet til å ødelegge for andre! Det samme gjelder for Radio 102 i Haugesund hvor FK Haugesund og Haugaland kraft et tilført millioner for utbygging av DAB nett. Ut i fra min vurdering er ikke dette et politisk spørsmål overhodet og bør ikke vurderes. Det må i stedet arbeides for å finne en løsning for alle slik at Riksblokk II kan fortsette som nå med A-media som operatør og teknisk ansvarlig for utbygging og drift av DAB nettet. I tillegg bør lokalradioene innse at konkurransen om lytterne skjer på program nivå og ikke gjennom tekniske anlegg som DAB sendere som kun er en frekvens. I tillegg er et viktig poeng at antallet lokalradioer i Norge er sterkt synkende på grunn av en rekke forhold. Det er derfor viktig å ivareta de lokalradioene som eksisterer ved å legge forholdene til rette for en fortsatt god drift fremover.

Vennlig hilsen

Rolf Pedersen

